

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СТОКОЗНАНИЕ“

Приета от ФС: протокол № 11/25.04.2024 г.

Приета от КС: протокол № 9/11.04.2024 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЕКОЛОГИЧНИ ПОЛИТИКИ И УСТОЙЧИВОСТ“

ЗА СПЕЦ: „Качество и експертиза на стоките“; ОКС „магистър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ, 12 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1.
(гл. ас. д-р Ваня Живкова)

2.
(доц. д-р Антоанета Стоянова)

Ръководител катедра:
„Стокознание“ (доц. д-р А. Стоянова)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Екологични политики и устойчивост” дава възможност на студентите от магистърската програма „Качество и експертиза на стоките” да придобият теоретични познания и практически умения относно разбиране, интерпретиране и разкриване на причинно-следствени връзки относно същността, нормативно регламентираните изисквания и основните принципи на устойчивостта в контекста на екологичните политики. С тази дисциплина студентите получават знания за основни методи и подходи относно защитата на околната среда, идентифициране на вредни от екологична гледна точка действия и насърчаване на устойчиви практики. На вниманието на студентите се предлагат теми, в които са застъпени въпроси за намаляване до минимум на вредното въздействие върху околната среда, пестеливо и разумно използване на природните ресурси, редуциране на отделяните отпадъци с акцент върху търсене на възможности за тяхното подходящо оползотворяване. В семинарните занятия се отдава приоритет на проблемно ориентираното обучение, като акцентът е върху задълбочаване и прилагане на получените теоретични знания от студентите с цел придобиване на умения за решаване на конкретни практически задачи, свързани с подходите, принципите и методите на екологичната устойчивост и свързаните с това политики. Студентите прилагат придобитите нови знания и произтичащите от тях формирани умения посредством участия в дискусии, решаване на казуси, изготвяне на домашни работи, разработване на самостоятелно задание под формата на презентация по актуални проблеми, свързани с разглежданата тематика, като се насърчават творческите възможности на студентите. Застъпените теми в дисциплината „Екологични политики и устойчивост” позволяват разширяване на знанията, получени при изучаването на други дисциплини, свързани със системите за управление на качеството, безопасността на стоките, експертизата на промишлените и хранително-вкусовите стоки, и други въпроси относно качеството на стоките.

Дисциплината „Екологични политики и устойчивост” съдейства за формиране на следните ключови компетентности съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз (ЕС) от 22 май 2018 г.:

- **цифрова – група 4**, умело, критично и отговорно ползване на цифровите технологии за учене, за работа, за социална активност; познаване на възможностите и ограниченията на компютърните технологии (КТ); разбиране на принципите и логиката в основата на КТ; способност за ползване на цифрово съдържание (създаване, филтриране, оценяване, програмиране, споделяне); управление и защита на информация, съдържание, цифрови самоличности; ефективно ползване на софтуер, работи, изкуствен интелект;

- **гражданска – група 6**, способност за действие като отговорни граждани, за пълноценно участие в социалния живот въз основа на разбиране на социални, икономически правни и политически понятия и структури, разбиране на световните процеси и концепцията за устойчиво развитие; познания за хората, групите, екипите, икономиката, културата обществото; познаване на националните и разбиране на европейските ценности; цели и политика на социални и политически организации; обективна информираност за световни екологични и демографски промени; европейска интеграция; многообразие и културна идентичност в света; участие в демократични механизми за избори и вземане на решения интерес към социални, икономически и политически събития; стремеж към социална справедливост;

- **компетентност за културна осведоменост и изява – група 8**, компетентността за културна осведоменост и изява означава разбиране и уважение към начина, по който идеи и значе- ние се изразяват творчески и се предават в различните култури и посредством редица изкуства и други форми на културата; тя включва ангажираност за разбиране, развиване и изразяване на собствените идеи и чувство за собственото място или роля в обществото по разнообразни начини и в най-различен контекст; тази компетентност изисква познаване на местните, нацио-

налните, регионалните, европейските и световните култури и изяви, включително техните езици, наследство, традиции и продукти на културата, както и разбиране как тези изяви могат взаимно да си влияят и да влияят върху представите на отделния човек; тя включва разбиране на различните начини на предаване на идеи между творец, участник и публика посредством писмени, печатни текстове и текстове в цифров формат, театър, филм, танц, игри, изкуство и дизайн, музика, ритуали, архитектура, както и хибридни форми; изисква разбиране на собствената развиваща се идентичност и културно наследство в един свят на културно многообразие, мотивиране.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1. Въведение в дисциплината		3	3	
1.1.	Ограничаване на екологичните дефицити. Стремение към зелено развитие.			
1.2.	Опазване на природните ресурси. Ефективност за постигане на зелени екосистеми.			
2. Преход чрез еко-инновации		5	5	
2.1.	Екологични иновации. Преход към чиста енергия.			
2.2.	Деградация на околната среда и екологични политики.			
2.3.	Управление на ресурсите и замърсяването. Интегрирани („чисти“) технологии.			
3. Политики за екологични иновации		5	5	
3.1.	Императивите за устойчивост като двигатели на политиката.			
3.2.	Икономически инструменти, базирани на стимули. Регулаторни инструменти за определяне на правни стандарти.			
3.3.	Споразумения за доброволно саморегулиране. Информационно-образователни инструменти.			
4. Оценка на политиките за устойчивост в социално-екологичните системи		4	4	
4.1.	Основни принципи и цели за устойчивото развитие.			
4.2.	Параметри на модел за оценка. Влияние на елементи от системата върху резултатите за устойчивост.			
4.3.	Интерпретиране на заключенията, получени от даден модел. Влияние на несигурността върху оценката на екологичните политики, предназначени да постигнат устойчивост.			
5. Устойчиво използване на природните ресурси		10	10	
5.1.	Качество на компонентите на околната среда. Фактори, които влияят върху тяхното качество.			
5.2.	Управление на отпадъците. Основни принципи и стратегии. Примери за управление на конкретни видове отпадъци.			
5.3.	Алтернативни източници на енергия.			

6. Екологични практики за постигане на зелени екосистеми		3	3	
6.1.	Влияние на екологичните политики върху качеството на околната среда.			
6.2.	Перспективи за разработване и внедряване на интегрирани концепции и стратегии за устойчивост.			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Казуси и практически задачи	3	30
1.2.	Домашна работа	2	40
1.3.	Самостоятелно разработено задание	1	40
1.4.	Тест	1	20
Общо за семестриалното оценяване:		7	130
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (тест)	1	50
Общо за сесийното оценяване:		1	50
Общо за всички форми на контрол:		8	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Близнаков, А., Гъргаров, З., Маринова, Н., 2012. Екология и икономика, икономика и екология, НБУ.
2. Борисова, Р., Сиракова, С., 2005. Екология и устойчиво развитие, „Нови знания”.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 година за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (текст от значение за ЕИП)
2. Живкова, В. (2017). Използване на отпадъци от плодове и зеленчуци като източник за получаване на биометан. Известия на Съюза на учените – Варна, т.2, 144-147.
3. Живкова, В. (2017). Възможности за оползотворяване на отпадъци от плодове и зеленчуци. Известия на Съюза на учените – Варна, т.2, 139-143.
4. Живкова, В. (2018). Плодови и зеленчукови отпадъци – съвременни тенденции за тяхното потенциално използване. Известия на Съюза на учените – Варна, том 7, №1, 154-162.
5. Живкова, В. (2018). Някои примери за оползотворяване на отпадъци от плодове и зеленчуци. Известия на Съюза на учените – Варна, том 7, №1, 163-173.
6. Живкова, В. (2018). Биометанизация на плодови и зеленчукови отпадъци. Сборник доклади от XIII Научна конференция с международно участие „Стоковедната наука

- традиции и актуалност”, 70 години катедра и специалност „Стокознание”, 18 – 19 октомври 2018, Икономически университет – Варна, 363-372.
7. Живкова, В. (2023). Някои съвременни тенденции в оползотворяването на отпадъци от джакфрут: кратък преглед. Сборник доклади от XIV Научна конференция с международно участие „Стокознание – традиции и перспективи”, посветена на 75-годишнината на катедра „Стокознание”, 20 октомври 2023, Икономически университет – Варна, 166-170.
 8. Живкова, В. (2023). Оползотворяване на отпадъци от нар – някои съвременни аспекти. Сборник доклади от XIV Научна конференция с международно участие „Стокознание – традиции и перспективи”, посветена на 75-годишнината на катедра „Стокознание”, 20 октомври 2023, Икономически университет – Варна, 160-165.
 9. Afshan, S., Ozturk, I., & Yaqoob, T. (2022). Facilitating renewable energy transition, ecological innovations and stringent environmental policies to improve ecological sustainability: evidence from MM-QR method. *Renewable Energy*, 196, 151-160.
 10. Aikens, K., McKenzie, M., & Vaughter, P. (2018). Environmental and sustainability education policy research: A systematic review of methodological and thematic trends. *Environmental and Sustainability Education Policy*, 265-292.
 11. Banos-Gonzalez, I., Martínez-Fernández, J., Esteve-Selma, M. Á., & Esteve-Guirao, P. (2018). Sensitivity analysis in socio-ecological models as a tool in environmental policy for sustainability. *Sustainability*, 10(8), 2928.
 12. Ekins, P. (2010). Eco-innovation for environmental sustainability: concepts, progress and policies. *International Economics and Economic Policy*, 7, 267-290.
 13. Howes, M., Wortley, L., Potts, R., Dedekorkut-Howes, A., Serrao-Neumann, S., Davidson, J., ... & Nunn, P. (2017). Environmental sustainability: a case of policy implementation failure?. *Sustainability*, 9(2), 165.
 14. Lankoski, J., & Thiem, A. (2020). Linkages between agricultural policies, productivity and environmental sustainability. *Ecological Economics*, 178, 106809.
 15. Wang, Z., Yen-Ku, K., Li, Z., An, N. B., & Abdul-Samad, Z. (2022). The transition of renewable energy and ecological sustainability through environmental policy stringency: Estimations from advance panel estimators. *Renewable Energy*, 188, 70-80.
 16. Zhivkova, V. (2016). Fruit and vegetable wastes as a source for production of biofuels. *Proceedings of 20th IGWT Symposium, Commodity Science in a Changing World. September 12-16th, 2016, University of Economics – Varna, Bulgaria*, 390-398.
 17. Zhivkova, V. (2020). Characterization of nutritional and mineral content of plum and cherry waste. *Quality – Access to Success*, 21(175), 141-144.
 18. Zhivkova, V. (2020). Analysis of nutritional and mineral composition of wasted peels from apple and pear. *Quality – Access to Success*, 21(176), 149-152.
 19. Zhivkova, V. (2020). Evaluation of nutrient and mineral content in tomato and cucumber wastes. *Quality – Access to Success*, 21(177), 118-121.
 20. Zhivkova, V. (2020). Determination of nutritional and mineral composition of carrot and pepper wastes. *Quality – Access to Success*, 21(178), 148-150.
 21. Zhivkova, V. (2020). Evaluation of nutritional and mineral composition of apricot, peach and nectarine wasted peels. *Quality – Access to Success*, 21(179), 144-146.
 22. Zhivkova, V. (2021). Evaluation of nutritional and mineral content of wasted peels from melon, watermelon, aubergine and squash. *Quality – Access to Success*, 22(181), 153-157.
 23. Zhivkova, V. (2021). Determination of nutritional and mineral composition of wasted peels from garlic, onion and potato. *Carpathian Journal of Food Science and Technology*, 13(3), 134-146.
 24. Zhivkova, V. (2023). Some current options of papaya waste management: an overview. *International Journal of Engineering Inventions*, 12(5), 99-102.

25. Zhivkova, V. (2023). Some current utilization aspects of rambutan waste: a brief overview. *International Journal of Pharmaceutical Research and Applications*, 8(3), 957-968.
26. Zhivkova, V. (2023). Pitaya waste – some recent valorization aspects: a mini review. *International Journal of Engineering Inventions*, 12(5), 339-343.
27. Zhivkova, V. (2023). Recent highlights on passion fruit waste valorization: a review. *Scientia Agropecuaria*, 14(3), 335-345.